

■ УДК 008.001.2

О. В. Яковлев, кандидат історичних наук, доцент, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ

ЗМІСТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНУ ДОБУ: ДОСВІД НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Визначено зміст соціокультурного проектування в інформаційну добу; розглянуто його значення як інноваційної діяльності у сфері культури через аналіз особливостей цієї діяльності. Наведені переваги технології проектування порівняно з іншими методами внаслідок поєднання нормативного та діагностичного підходів, характерних для програмування і планування; визначені цільові орієнтації та завдання проектної діяльності в соціокультурній сфері; проаналізовані особливості процесів проектування в інформаційну добу. Запропоновано сучасні соціально-гуманітарні проекти за їх спрямованістю на подальший інтеграційний розвиток у культурному середовищі регіонів України.

Ключові слова: *культура, соціокультурне проектування, інформаційна доба, синергія, регіон, гуманітарна стратегія, проекти НАКККиМ.*

А. В. Яковлев, кандидат исторических наук, доцент, Национальная академия руководящих кадров культуры и искусств, г. Киев

СОДЕРЖАНИЕ СОЦИОКУЛЬТУРНОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ: ОПЫТ НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ РУКОВОДЯЩИХ КАДРОВ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВ

Определено содержание социокультурного проектирования в информационную эпоху; рассмотрено его значение как инновационной деятельности в сфере культуры на основе анализа особенностей этой деятельности. Названы преимущества технологии проектирования в сравнении с другими методами вследствие сочетания нормативного и диагностического подходов, характерных для программирования и планирования; определены целевые ориентации и задачи проектной деятельности в социокультурной сфере; проанализированы особенности процессов проектирования в информационную эпоху. Представлены современные социально-гуманитарные проекты с их направленностью на дальнейшее интеграционное развитие в культурной среде регионов Украины.

Ключевые слова: *культура, социокультурное проектирование, информационная эпоха, синергия, регион, гуманитарная стратегия, проекты НАРККиИ.*

O. V. Yakovlev, Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, National Academy of Senior Executives of Culture and Arts, Kyiv

THE CONTENT OF THE SOCIAL AND CULTURAL DESIGNING IN THE INFORMATION AGE: THE EXPERIENCE OF THE NATIONAL ACADEMY OF SENIOR EXECUTIVES OF CULTURE AND ARTS

The article is concerned with the content of social and cultural designing in the information age. The author considers its value as the innovation activity in the

field of culture based on the analysis of its features. The author describes the advantages of design technology in comparison with other methods due to a combination of normative and diagnostic approaches, specific to the programming and planning and defines the target orientation and objectives of the project activities in the social and cultural sphere. Specific features of designing processes in the information age are analyzed. The article presents modern social and humanitarian projects with their orientation to the further integrative development in the cultural environment of the Ukrainian regions.

Key words: *culture, social and cultural designing, information age, synergy, region, humanitarian strategy, projects of the National Academy of Senior Executives of Culture and Arts.*

Постановка проблеми. Українська культура на сучасному етапі розвитку потребує інноваційної діяльності. Саме тому соціокультурне проектування як інноваційна форма впливу на культурне середовище набуває значної популярності в останні десятиліття. У зв'язку із цим **мета** статті — розглянути значення соціокультурного проектування як інноваційної діяльності у сфері культури через аналіз особливостей цієї діяльності.

Вклад основного матеріалу дослідження. Україна перебуває на перехідній стадії свого розвитку, і ця «системна перехідність» характеризує практично всі сфери життєдіяльності людини, виявляється на різних рівнях культури, створюючи в суспільстві ситуацію невизначеності та нестабільності. Такі стани відповідають періодам інтенсивних змін, коли процеси, пов'язані з реформуванням соціально-економічної та політичної систем, розвиваються паралельно оновленню соціокультурної парадигми — становленням громадянського суспільства, закріпленням принципів культурного плюралізму і формуванням нового типу культури — інформаційної.

Усвідомлення перехідності соціокультурного розвитку, безперечно, характеризується наявністю певних потенційних можливостей і є найважливішим механізмом самоорганізації, стимулюючим активність суспільства в напрямі досягнення нового порядку. На неможливість порушення «граничних» умов людського існування, руйнування кордонів «людської долі» і «захисного шару» культури вказують соціологи та культурологи, підкреслюючи: будь-які зміни не повинні стосуватися «ядра» антропосоціокультурної системи, що дозволяє утримувати часто нестійку динамічну рівновагу в суспільстві. Для подальшої самоорганізації соціокультурної реальності це збереження рівноваги є однією з базових умов і має обов'язково доповнюватися активною цілеспрямованою діяльністю суб'єкта, який спричиняє онтологічну визначеність соціального світу. У системі уявлень про світ і місце людини в ньому, у своєму баченні цього світу люди формують картину соціокультурної реальності, намагаючись зрозуміти закономірності її становлення, прогнозування та проектування, якою вона може стати в майбутньому, щоб позитивно впливати на процес соціокультурного розвитку.

Становлення будь-якої культури пов'язане не тільки з народженням нового, але і неможливе без відбору культурної спадщини, частина якої, трансформуючись, знаходить інші смисли, долучається до нового соціаль-

ного контексту й утворює нові ціннісні поля. Перехід інновацій у традиції, зазвичай, — тривалий процес, оскільки відбір та проектування характерні для періодів пошуку динамічної рівноваги між стійкістю і нестійкістю, стабільністю й нестабільністю культури як системи. Просування нових форм та інноваційних факторів у культурі потребує подолання нерпийняття зі сторони людей, тому минає певний період (іноді життя одного або навіть кількох поколінь), перш ніж частина з них або відімре, або буде прийнята й адаптована до нових умов і, нарешті, перейде в традиційний пласт, що виконує функції збереження поступовості в культурі.

Суперечливість і конфліктність цих періодів, які дістали визначення перехідних, пов'язані з радикальністю змін у всіх підсистемах культури. Їх динаміка і ритми на різних рівнях не збігаються (особливо індивідуалізованими є процеси самоорганізації на мікрорівні) — взаємодії, що охоплюють лише певну частину соціокультурної реальності, мають різні просторові та часові координати, в той час як у загальній динаміці зміни типу культури (як цілісності просторово-часового континууму) можна виявити певні закономірності. Власне, навколо «перехідності» культури як основної характеристики фазового переходу і концентрується дослідницький інтерес. Співвідношення свободи й детермінізму, мінливості та стійкості — це теми, що утворюють самостійний проблемний блок, аналіз якого дозволяє з більшим чи меншим ступенем імовірності прогнозувати розвиток культури, що долає перехідний період як особливу характеристику всього суб'єктно-об'єктного світу в періоди фазових взаємопереходів від хаосу до порядку. Тому проблема перехідності в культурі перебуває в центрі уваги сучасних дослідників різних напрямів соціально-гуманітарного знання.

Слід звернути увагу, що при всіх декларованих принципових розбіжностях сучасне трактування культури значно відрізняється від класичних зразків, оскільки в сучасному соціально-гуманітарному знанні враховано основні положення синергетики. Їх повне заперечення, зазвичай, базується на гіпертрофії певних положень теорії самоорганізації. Існує думка, що синергетика характеризується абсолютизацією хаосу, при цьому ігноруються принципово важливі уточнення щодо розуміння нестабільності і нестійкості як його базових характеристик. Визнаючи евристичність багатьох положень методології циклічно-хвильових теорій, не можна погодитися з деякими принципами пояснення зміни циклів через процеси заперечення, інверсії в культурно-історичному процесі як обов'язковими. Використання цієї схеми для пояснення закономірностей розвитку культури, на нашу думку, особливо стосовно ціннісно-сміслових аспектів культури, національно-культурного менталітету та ін., призводить до тієї самої механістичності, яка характерна і прихильникам соціокультурних додатків синергетики. Власне, некоректність застосування будь-якої методології може спричинити подібні результати.

Доцільніше характеризувати перехідність у культурі, співвідносячи її не стільки із циклами, скільки з їх фазами. На нашу думку, із цього і починається звернення до синергетичної методології фазового переходу в

соціокультурному середовищі. Водночас, узаконення уточнення слугуватиме сполучною ланкою, що сприяє розширенню комунікацій у науковому співтоваристві з метою отримання достовірних результатів і прогнозів у процесі соціокультурного проектування.

Пізнання конкретних станів культури в різні історичні періоди (зокрема в періоди фазових переходів) пов'язане з необхідністю зрозуміти логіку її загального розвитку для того, щоб не корегувати історико-культурний процес під існуючі схеми, а на цій основі досягти рівня переконливого узагальнення. Тому важливо звернути увагу на проблему нестабільності як однієї з форм прояву складних станів спонтанних (невпорядкованих) змін у суспільстві, зі складно зумовленими закономірностями, що характеризують перехідні періоди.

Передусім, відмовимося від одностороннього трактування категорії нестабільності як негативного процесу, що ототожнюється переважно з хаосом або кризою. На нашу думку, вона має власний загальнонауковий та філософсько-методологічний статус, зумовлений її змістом. Про нестабільність можна говорити і як про внутрішню властивість культури (нестабільність, що виявляється в усіх фазах розвитку системи — здатність системи до саморозвитку та самоорганізації), і як про певний стан культури в трансформації суспільства (нестабільність у фазі хаосу, що характеризується загостренням і нестійкістю). Таким чином, нестабільність — це стан фазового переходу від хаосу до порядку в культурі (або навпаки), характерною особливістю якого є певне спрямування до атратора. Формування таких станів перехідності пов'язане з необхідністю підтримки стійкої нерівноваги, коли процеси розвитку ще не набувають якісно визначених форм соціокультурного буття. Це і є процеси переходів від домінанти «порядку» і домінанти «хаосу». Таке трактування дозволяє в межах синергетичної концепції культури використовувати категорії «перехідність» і «нестабільність» як близькі, хоча і не тотожні.

Фази нестабільності в процесі розвитку культури, за аналогією з іншими системами, можна позначити як «режими із загостренням», у яких основні зміни виявляються на всіх рівнях системи. Вони розглядаються як вирішальні етапи для трансформацій антропосоціокультурних систем. Зміни пов'язані з пошуком нових форм культури і підготовкою зміни норм, цінностей, стилів, у зв'язку з чим можливі регресивні рухи — зниження смислів традицій та ідеалів. Основні зміни стосуються ціннісно-смыслового ядра культури — у суспільстві активізуються процеси вибудовування нової ієрархії цінностей, яка на ранніх стадіях ще не виконує своєї інтеграційної функції, а подекуди навпаки — підсилює соціокультурну диференціацію, призводить до кризи ідентичностей, маргіналізації та соціальних деструкцій, активізації міфу, архетипів тощо.

Разом з інформаційно-комунікативними системами простір культури наповнюється новими смислами й образами, нормами і стилями, формами спілкування, інтенсивно розвиваючи сформовану конфігурацію. Це позначається на стані соціокультурних інститутів, процесах взаємодії людей:

співвідношення між тими, хто, як і раніше, живе у світі книжкової культури і мислить у системі координат, що формувалася століттями, і тими, хто подорожує в голографічних вимірах віртуальних світів, свідомість яких активно долає межі раціонального, змінюється динамічно. Письмова культура, що розуміється як подолання простору, стає цивілізацією електронного листа, який долає час. Змінюється і мислення людей Третьої хвили (за Е. Тоффлером), здатне містити не тільки обсяги знань, але й віртуально-міфологічні образи, що формуються сучасними інформаційно-комунікативними системами, які також долучаються до складної картини світу людей.

Відкритість і зовнішня простота простору сучасної культури, яку завдяки її фрагментарності Е. Тоффлер визначає як «кліп-культуру», а через «недостатність володіння змістом» (згідно з висловом Б. Кроче) Ж. Бодрійяр називає «ксероксом культури», підтримуються агресивною візуалізацією за допомогою засобів масової інформації, електронних і мережевих структур. З безумовною ефективною за своїм впливом на людину, діє самоорганізуючий простір комп'ютерних інформаційно-символічних світів, які не можуть розглядатися як індиферентні людині системи.

Невипадково перехід до нового типу культури — інформаційної — у чомусь пов'язується з виникненням інтерактивних інформаційно-комунікативних середовищ, що трансформують духовно-ментальні коди і мови культури. Тотальна технологізація буття людини, віртуалізація соціокультурного простору змінюють канали передачі соціокультурного досвіду, можливості адаптації людини до нових умов, перспективи творчої самореалізації. За досягненнями помітні і наслідки такого швидкого використання значного масиву технічних засобів у житті людини — якісна зміна соціокультурної реальності. Відео, комп'ютери, цифрове телебачення, мас-медіа, електронні мережі утворюють віртуальні простори, в яких людина запозичує нові інформаційні ресурси, пізнає себе й інших. З одного боку, це дійсно сприяє розвитку людини, котра усвідомлює множинність реальностей і свою долученість до них; з іншого — комп'ютерна віртуальна реальність, що формується за допомогою технічних засобів, залежно від контексту і мети створення, може відігравати роль інформаційно-комунікативного середовища, художньо-естетичного простору, ігрової ситуації, складного психологічного стану, перспективної освітньої або медійної технології і, нарешті, квазісоціуму — особливого типу соціокультурного простору, своєрідного буттєвого модусу «людини віртуальної».

Таким чином, новий тип культури передбачає ґрунтовні соціокультурні зміни: нові принципи взаємодії людей та соціокультурної організації, підміни форм спілкування на прийом і передачу інформації, розвиток горизонтальних зв'язків, «розмиті» соціальні структури.

Проективна (чи проєктна) діяльність належить до інноваційної, творчої, оскільки передбачає перетворення реальності, впроваджується з урахуванням відповідної технології.

Соціальне проектування як галузь науки почало формуватися у ХХ ст. на початку становлення було тісно пов'язане з науковим і технічним проектуванням, що виникло і набуло поширення в ХІХ ст. Потім методи проектування почали використовуватися під час вирішення проблем розселення, а також удосконалення систем управління. Поступово, поряд з традиційними видами, виникали нові самостійні напрями проектування — людино-машинних систем, екологічне, демографічне, інженерно-психологічне та ін. За своєю сутністю проектування охоплює практично всі сфери діяльності людини і суспільства.

Його основні принципи розробляли Я. Дітріх, Т. Тіорі, Д. Фрай, П. Хіллош, Ф. Ханік та інші дослідники. У вітчизняній науці перші ідеї проектування соціальних систем були висвітлені в працях І. І. Ляхова, В. Н. Дубровського, А. Г. Раппопорта, В. М. Разіна, Б. В. Сазонова, Г. П. Щедровицького, О. І. Генісаретського.

В аспекті соціального управління проблеми проектування розглядали В. Г. Афанасьєв, І. В. Бестужев-Лада, П. Н. Лебедєв. Його теоретичні основи як одна з форм випереджального відображення дійсності, створення за допомогою специфічних методів прообразу (прототипу) передбачуваного об'єкта, явища або процесу проаналізовані в розвідках Н. А. Айтова, Г. А. Антонюка, Н. І. Лапіна, А. І. Пригожина, Ж. Т. Тощенко, Н. Г. Харитонова, Т. М. Дрідзе, Ю. А. Крючкова.

За об'єктом проект може бути соціальним (створення моделей громадських явищ, соціальних інститутів, нових форм соціального ладу і життя, розробка систем управління, законів тощо); педагогічним (створення моделей та яскравих образів ідеальної людини в межах етичних і педагогічних систем, самопроектування особистістю свого розвитку); інженерним та ін.

Комбінація різних способів проектування порівняно з тими чи іншими складовими об'єктної сфери надає безліч варіантів проектної діяльності як спеціалізованих технологій. Наприклад, синтез художнього та технічного проектувань породжує технологію дизайну; поєднання різних елементів соціального, духовно-ціннісного і педагогічного проектування — ідеологію.

Особливе місце в системі спеціалізованих технологій посідає соціально-культурне проектування, яке ми розглядаємо як світоглядну і технологічну основу діяльності соціально-культурної, соціально-педагогічної й культурологічної спрямованості. Кожен із цих видів діяльності має предмет, мету, завдання та специфічні засоби вирішення, але за суттю є різновидом проектної діяльності — її результатом повинен бути проект, готовий до практичної реалізації.

Основою будь-якої діяльності в соціально-культурній сфері є здатність підготувати і започаткувати культурну акцію (чи систему заходів та акцій), попередньо обґрунтувавши її ідею (задум), визначивши цілі й завдання, засоби вирішення. Захід, акція, програма ефективні лише в разі, якщо їх основою є ідеальний задум — проект.

Отже, успішність проекту в соціально-культурній галузі значною мірою залежить від рівня опанування проектантами технології компетентного аналі-

зу конкретної історичної ситуації, розробки та реалізації проєктів і програм, які оптимізують основні складові життєдіяльності реципієнтів.

Переваги технології проєктування щодо інших методів полягають у тому, що вона поєднує нормативний і діагностичний підходи, характерні для програмування та планування. Під час розробки програми акцентується на нормативному аспекті змін, тобто образ «належного» домінує над станом ситуації та реальною оцінкою наявних умов, тому загальна стратегія програми виявляється занадто абстрактною. Планування, навпаки, надто детально визначає мету, результати і способи діяльності. На відміну від нього, проєктне рішення не має чітко вираженого директивного чи звітного спрямування, тобто не є нормативним документом у тому сенсі, що містить перелік перспективних заходів і очікуваних результатів.

Створюючи зразки вирішення конкретних соціально значущих проблем, проєктування забезпечує науково обґрунтовані соціокультурні заходи, які відповідають конкретній історичній ситуації. Органічно поєднуючи нормативний і діагностичний аспекти, проєктування пропонує розроблені моделі діяльності відповідно до наявних ресурсів; співвідносить проблему з її вирішенням, передбачаючи альтернативні методи досягнення мети, зумовленої характеристиками проблемної ситуації.

Отже, соціокультурне проєктування — це специфічна технологія, діяльність, сутність якої виявляється в аналізі проблем і виявленні причин їх виникнення, виробленні цілей і завдань, що характеризують стан об'єкта (чи сфери проєктної діяльності), розробці шляхів та засобів для досягнення визначених цілей.

Об'єктом соціокультурного проєктування є поєднання двох підсистем: соціуму та культури. Проєкт у такому разі являє собою засіб збереження чи відтворення соціальних явищ і культурних феноменів, відповідних конкретним історичним обставинам.

У сфері культури основними цільовими орієнтаціями проєктування є:

- створення умов розвитку соціокультурного суб'єкта, самореалізації людини в основних сферах його життєдіяльності завдяки оптимізації зв'язку із соціокультурним середовищем, активізації спільної прикладної діяльності людей з підтримки культурного середовища або участі в ньому безпосередньо;
 - забезпечення сприятливих умов саморозвитку культурного життя за допомогою стимулювання механізмів самоорганізації, осмисленого поєднання й підтримки історично сформованих і нових соціокультурних технологій, елементів, явищ.
- Завдання проєктної діяльності:
- пошук і розробка варіантів вирішень проблеми (на індивідуальному та соціальному рівнях) з урахуванням наявних і оцінкою можливих наслідків реалізації кожного з варіантів;
 - вибір найоптимальнішого вирішення (соціально прийнятних і культурно обґрунтованих рекомендацій, які вможливають необхідні зміни об'єкта проєктування) та її проєктне оформлення;

- розробка організаційних форм упровадження проекту в соціальну практику й умов, які забезпечують його реалізацію;
- відповідність завданням синергії культурного розвитку регіонів України в умовах світових глобалізаційних процесів.

Визначальною основою інформаційного суспільства є знання й інформація, інтелектуальні технології та новий спосіб організації технологічної сфери, коли поцифрування будь-якої інформації — оптимальний та універсальний засіб її трансляції. Що стосується комунікації, то найефективнішим є мережевий спосіб взаємодії. Зазначені фактори розвитку інформаційної доби зумовлюють трансформації в соціокультурному середовищі, які потребують дослідження аналітиків через свою неоднозначність.

Для інформаційної доби популярною практикою є форми комунікації людей, що не пов'язані особистісними контактами. Саме тому можна говорити про такі проблемні моменти інформаційної культури, як персоналізація й індивідуалізація. По-перше, перехід до цифрового способу передачі інформації зумовлює функціонування мережевої культури як домінуючої. По-друге, про зміну соціокультурної реальності свідчить виникнення багатьох видів діяльності, що виконуються он-лайн. По-третє, сучасне спілкування формує нову мову й особливе медіалінгвістичне середовище. Формування нових цінностей, їх ієрархії пов'язане, передусім, зі зміною поколінь, незбігом світоглядних орієнтирів минулого покоління.

Електронний спосіб передачі інформації, що функціонує в мережі з особливим виміром простору та часу, негативно впливає на такий принцип культурного наслідування, як традиція. Символи сучасної специфічної глобальної, інтернаціональної культури свідчать про певну ідентичність, пов'язану з гомогенним простором інформаційної культури. Соціальним простором стає глобальний цифровий простір, що визначається доступом кожного до інформації, а отже, до універсальності культури, нівелювання культурних меж, уніфікації символічного оточення. Особливості соціальної взаємодії за інформаційної доби слід засвоювати протягом тривалого часу — це нові способи комунікації, ідентифікації, будови смислових систем тощо. Однак головною проблемою є зміна соціальної реальності, коли людський фактор «відстає» від розвитку інформаційних технологій.

Приклад участі України в реалізації пілотних європейських проєктів — презентація в електронному середовищі нотних автографів «Божественної Літургії святого Іоанна Золотоустого та 12 духовних хорових концертів» Артемія Веделя і музичних рукописів XVIII ст. — українських ірмологіонів та партесних концертів — на міжнародних наукових конференціях EVA-Berlin; EVA-Florence (2003–2014 рр.) Подане дослідження є результатом міжнародної співпраці навчальних закладів і науково-дослідних установ — Департаменту електроніки та телекомунікації Університету Флоренції, Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв України, Інституту української книги і Центру комп'ютерних технологій Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського [6].

Цифрова презентація музичних колекцій у складі наукової електронної бібліотеки, поряд з історичними, мистецтвознавчими й бібліографічними дослідженнями, передбачала розробку технології створення цифрових копій та мультимедійних додатків, що забезпечило не тільки візуальне відображення рукописних нот і друківаних музичних матеріалів в електронному середовищі, а й звукове відтворення фрагментів (інципітів) або повністю деяких творів з української музичної спадщини. Музичні інципіти розглядаються як елементи пошукового апарату Наукової електронної бібліотеки, а звукове відтворення певних музичних творів — як мережева цифрова фонотека музичних матеріалів.

Поцифровані нотні матеріали та музичні документи нині розміщені в онлайн-фонді Наукової електронної бібліотеки, а результати досліджень із цифрової презентації національної музичної спадщини — на веб-сторінці «Україніка музична» (проекти цифрових музичних колекцій з мультимедійними додатками).

Участь студентів та аспірантів Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв України у виконанні зазначених проєктів надала можливості використати результати досліджень у дипломних роботах і дисертаціях. Поширення наукового та навчального досвіду українських учених у європейському просторі сприяє розширенню транснаціональних гуманітарних стратегій України.

Національне відродження в Україні не зводиться до простої реставрації культурних надбань попередніх епох, а потребує особливого ставлення до національної культури. Це подвиг воскресіння того, що не минає, має наскрізне, універсальне буття для нації, а відтак і для всього людства. «Шлях до чотирьох свобод», запропонований ЄС, — це шлях через посилення ролі культури. Безперечно, збереження національної ідентичності кожної з держав є головною умовою існування ЄС. Такий шлях обирає й Україна, інтегруючись у європейський культурний простір.

Висновки. Отже, участь українських учених у міжнародних проєктах гуманітарно-культурологічного спрямування, здійсненні громадських зв'язків та гуманітарних акцій, поширенні їх наукового та навчального досвіду в європейському просторі сприяють розширенню транснаціональних гуманітарних стратегій України.

Проведене дослідження окреслює перспективи подальшої розробки проблематики соціокультурного проєктування розвитку культурного середовища регіонів України у вимірах теорії синергетики.

Список використаних джерел

1. Електронні зображення та візуальні мистецтва : зб. пр. першої міжнар. конф. сер. EVA, Київ, 22–24 трав. 2002 р. [Електронний ресурс]. — Київ, 2002. — 260 с. — Режим доступу: URL: http://www.nbuv.gov.ua/articles/2002/02eva_ua.pdf. — Назва з екрана.
2. Тимошенко М. Міжнародні гуманітарні стратегії в сучасній Україні як системний культуротворчий феномен : автореф. дис. ... канд. культурології

- / М. Тимошенко / 26.00.01: теорія та історія культури. — Київ : Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, 2012. — 17 с.
3. Тоффлер Э. Третья волна / Э. Тоффлер ; пер. с англ. — М. : ООО «Фирма изд-во АСТ», 1999. — 784 с.
 4. Шейко В. Историко-культурологичні концепції цивілізаційної еволюції в добу глобалізації (кінець ХХ — початок ХХІ ст.) : автореф. дис. ... д-ра іст. наук / Василь Шейко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. — Харків, 2002. — 30 с.
 5. Яковлев О. Реалізація міжнародних гуманітарних стратегій НАКККиМ / О. В. Яковлев // Вісн. ДАКККиМ. — 2013. — № 1. — С. 86–89.
 6. Shulgina V. Presentation of Ukrainian Old Printed Book and Music Manuscripts of the Orthodox Church in the Digital Space / V. Shulgina., O. Yakovlev, O. Barkova // Electronic Imaging & the Visual Arts. EVA 2004 Florence. — Bologna : Pitagora Editrice, 2004. — P. 8.

References

1. Elektronni zobrazhennia ta vizualni mystetstva : zb. pr. pershoi mizhnar. konf. ser. EVA, Kyiv, 22-24 trav. 2002 r. [Elektronnyi resurs]. — Kyiv, 2002. — 260 s. — Rezhym dostupu: URL: http://www.nbu.gov.ua/articles/2002/02eva_ua.pdf. — Nazva z ekrana.
2. Tymoshenko M. Mizhnarodni humanitarni stratehii v suchasni Ukraini yak systemnyi kulturotvorchyi fenomen : avtoref. dys. ... kand. kulturolohii / M. Tymoshenko / 26.00.01: teoriia ta istoriia kultury. — Kyiv : Nats. akad. kerivnykh kadriv kultury i mystetstv, 2012. — 17 s.
3. Toffler Alvin. Tretia volna / Alvin Toffler ; per. s angl. — M. : ООО «Фирма изд-во АСТ». 1999. — 784 с
4. Sheiko V. Istoryko-kulturolohichni kontseptsii tsvyvilizatsiinoi evoliutsii v dobu hlobalizatsii (kinets XX — pochatok XXI st.) : avtoref. dys. ... d-ra ist. nauk / Vasil Sheiko ; Kharkiv. nats. un-t im. V. N. Karazina. — Kharkiv, 2002. — 30 s.
5. Yakovlev O. Realizatsiia mizhnarodnykh humanitarnykh stratehii NAKKКиМ / О. В. Яковлев // Visn. DAKKКиМ. — 2013. — № 1. — С. 86–89.
6. Shulgina V. Presentation of Ukrainian Old Printed Book and Music Manuscripts of the Orthodox Church in the Digital Space / V. Shulgina., O. Yakovlev, O. Barkova // Electronic Imaging & the Visual Arts. EVA 2004 Florence. — Bologna : Pitagora Editrice, 2004. — P. 8.

■ UDC 008.001.2

THE CONTENT OF THE SOCIAL AND CULTURAL DESIGNING IN THE INFORMATION AGE: THE EXPERIENCE OF THE NATIONAL ACADEMY OF SENIOR EXECUTIVES OF CULTURE AND ARTS

Yakovlev O. V., Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, National Academy of Senior Executives of Culture and Arts, Kyiv
yalik1971@yandex.ua

The aim of this paper is to demonstrate that the Ukrainian culture requires innovation at the present stage of development.

Research methodology. Major publications on the subject (survey reports, scientific journal and newspaper articles) have been reviewed. The article refers to the synergetic methodology of phase transition in the social and cultural environment.

Results. Social and cultural designing as an innovative form of impact on the cultural environment has gained in popularity in recent decades. The article is concerned with the content of social and cultural designing in the information age. The author considers its value as the innovation activity in the field of culture based on the analysis of its features. The author describes the advantages of design technology in comparison with other methods due to a combination of normative and diagnostic approaches, specific to the programming and planning and defines the target orientation and objectives of the project activities in the social and cultural sphere. Specific features of designing processes in the information age are analyzed.

Novelty. The article presents modern social and humanitarian projects with their orientation to the further integrative development in the cultural environment of the Ukrainian regions. Current research is the result of international cooperation of educational institutions and research agencies — the Department of Electronics and Telecommunications of the University of Florence, National Academy of Senior Executives of Culture and Arts of Ukraine, the Ukrainian Institute of Book and Computer Technology Centre of Vernadsky National Library of Ukraine.

The practical significance. The students and postgraduates of the National Academy of Senior Executives of Culture and Arts of Ukraine have made it possible to use the research results in the implementation of these projects in their diploma papers and theses.

Key words: *culture, social and cultural designing, information age, synergy, region, humanitarian strategy, projects of the National Academy of Senior Executives of Culture and Arts.*

Надійшла до редколегії 27.01.2016 р.